

N a c r t

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

**PRIJEDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU EUROPSKE KONVENCIJE O
ZAŠTITI PODVODNE KULTURNE BAŠTINE IZ 2001. GODINE, S KONACNIM
PRIJEDLOGOM ZAKONA**

Zagreb, srpanj, 2004.

PRIJEDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU KONVENCIJE O ZAŠTITI PODVODNE KULTURNE BAŠTINE IZ 2001. GODINE

I. USTAVNI TEMELJ

Ustavni temelj za donošenje Zakona o potvrđivanju Konvencije o zaštiti podvodne kulturne baštine iz 2001. godine sadržan je u odredbi članka 139. stavka 1. Ustava Republike Hrvatske ("Narodne novine", br. 41/01 i 55/01).

II. OCJENA STANJA I CILJ KOJI SE DONOŠENJEM ZAKONA O POTVRĐIVANJU ŽELI POSTICI

Konvencija o zaštiti podvodne kulturne baštine sastavljena je u Parizu 6. studenog 2001. godine, a stupit će na snagu tri mjeseca od dana pohranjivanja dvadesetog instrumenta ratifikacije, prihvaćanja, odobrenja ili pristupa. Do danas ovu Konvenciju ratificirale su dvije države i to Bugarska i Panama 2003. godine te ona još nije stupila na snagu.

Konvencija ima za cilj osigurati i ojačati zaštitu podvodne kulturne baštine u korist čovječanstva u koju svrhu države članice poduzimaju, samostalno ili zajedno, prema potrebi, sve odgovarajuće mjere u skladu s ovom Konvencijom i međunarodnim pravom te koriste sva moguća sredstva koja su im na raspolaganju, a u skladu sa svojim mogućnostima.

Republika Hrvatska je, kao zemlja bogata podvodnom kulturnom baštinom, zainteresirana za izgradnju učinkovitog sustava zaštite i očuvanja podvodne kulturne baštine na međunarodnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini te organizaciju i reguliranje međunarodne suradnje, što uključuje poduzimanje zaštitnih mjera u suradnji s drugim zemljama potpisnicama ove Konvencije.

Jednu od glavnih novina ova Konvencija uvodi samom definicijom podvodne kulturne baštine. Podvodna kulturna baština označava svaki trag ljudskog postojanja kulturnog, povijesnog ili arheološkog karaktera koji se nalazio, djelomično ili potpuno pod vodom, povremeno ili stalno, barem stotinu godina, pri čemu se navode daljnji primjeri. U tome segmentu je zaštita kulturnih dobara šira od one koju predviđa hrvatsko zakonodavstvo Zakonom o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara («Narodne novine» broj 69/99, 151/03 i 157/03).

Nadalje, očuvanje podvodne kulturne baštine *in situ* smatra se prvom opcijom prije odobrenja ili pokretanja bilo kakvih aktivnosti usmjerenih na nju. Izvucena podvodna kulturna baština se pohranjuje i obrađuje, te se s njom postupa na način koji joj osigurava očuvanje na duže razdoblje. Također se potice odgovoran, nenametljiv pristup u svrhu promatranja ili dokumentiranja *in situ* podvodne kulturne baštine kako bi se u javnosti razvila osviještenost, briga i zaštita baštine. Kao jedno od opcija načela Konvencija predviđa i zabranu komercijalnog iskorištavanja podvodne kulturne baštine.

III. TEMELJNA PITANJA KOJA SE UREĐUJU DONOŠENJEM ZAKONA O POTVRĐIVANJU

Zakonom o potvrđivanju predmetne Konvencije uredit će se slijedeca pitanja:

1. Potvrđivanje Konvencije o zaštiti podvodne kulturne baštine u obliku u kojem je sastavljena u Parisu 6. studenog 2001. godine u izvorniku na engleskom i francuskom jeziku;
2. Potvrđivanje teksta Konvencije iz članka 1. ovoga Zakona na engleskom jeziku kao jednom od jezika izvornika i u prijevodu na hrvatski jezik;
3. Tijelo državne uprave nadležno za provedbu Zakona o potvrđivanju;
4. Datum stupanja na snagu ovoga Zakona i objava podataka o stupanju na snagu Konvencije iz članka 1. ovoga Zakona.

IV. OCJENA POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provođenje ovoga Zakona nije potrebno osigurati dodatna sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske, s obzirom da su ona već osigurana u okviru sredstava Ministarstva kulture namijenjenih za zaštitu i očuvanje kulturne baštine.

V. PRIJEDLOG ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Temelj za donošenje Zakona o potvrđivanju Konvencije o zaštiti podvodne kulturne baštine po hitnom postupku nalazi se u članku 159. Poslovnika Hrvatskog sabora («Narodne novine», br. 6/02 – pročišćeni tekst, br. 41/02, 91/03 i 58/04) i to u drugim osobito opravdanim državnim razlozima. S obzirom na receno pod točkom II. kao i s obzirom na postojanje interesa za što skorije stupanje na snagu Konvencije u odnosu na Republiku Hrvatsku, donošenje ovoga Zakona predlaže se po hitnom postupku.

S obzirom na prirodu postupka potvrđivanja međunarodnih ugovora, kojim država i formalno izražava spremnost da bude vezana već potpisanim međunarodnim ugovorom, kao i na činjenicu da se u ovoj fazi postupka ne mogu vršiti izmjene i dopune teksta međunarodnog ugovora, predlaže se ovaj Prijedlog zakona raspraviti i prihvatiti po hitnom postupku objedinjavajući prvo i drugo citanje.

VI. TEKST KONACNOG PRIJEDLOGA ZAKONA S OBRAZLOŽENJEM

KONACNI PRIJEDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU KONVENCIJE O ZAŠTITI PODVODNE KULTURNE BAŠTINE IZ 2001. GODINE

Članak 1.

Potvrđuje se Konvencija o zaštiti podvodne kulturne baštine, sastavljena u Parizu 6. studenog 2001. godine u izvorniku na engleskom i francuskom jeziku.

Članak 2.

Tekst Konvencije o zaštiti podvodne kulturne baštine iz 2001. godine u izvorniku na engleskom i u prijevodu na hrvatski jezik glasi:

KONVENCIJA O ZAŠTITI PODVODNE KULTURNE BAŠTINE

Opća konferencija Organizacije za obrazovanje, znanost i kulturu Ujedinjenih naroda, na zasjedanju u Parizu od 15. listopada do 3. studenoga 2001, na 31. sjednici,

priznajući važnost podvodne kulturne baštine kao sastavnog dijela kulturne baštine covjecnstva i osobito znacajnog faktora u povijesti ljudi, naroda i njihovih medusobnih odnosa glede njihove zajednicke baštine,

uvidajući važnost zaštite i ocuvanja podvodne kulturne baštine, te da odgovornost za nju pociva na svim državama,

opažajući sve veci interes javnosti, te brigu javnosti za podvodnu kulturnu baštinu,

uvjereni u važnost istraživanja, informacija i obrazovanja u zaštiti i ocuvanje podvodne kulturne baštine,

uvjereni u opće pravo ostvarivanja obrazovnih i rekreativnih povlastica odgovornog, nenametljivog pristupa in situ podvodnoj kulturnoj baštini, te u vrijednost opceg obrazovanja koje pridonosi osviještenosti, poštivanju i zaštiti te baštine,

svjesna cinjenice da je podvodna kulturna baština u opasnosti od neovlaštenih aktivnosti usmjerenih na nju, te da je potrebno uvesti strože mjere kako bi se takve aktivnosti sprijecile,

primjećujući potrebu da se na odgovarajući način odgovori na mogući negativan utjecaj dozvoljenih radnji na podvodnu kulturnu baštinu, koji može nehotice na nju utjecati,

duboko zabrinuta sve većim komercijalnim iskorištavanjem podvodne kulturne baštine, a posebno aktivnosti s ciljem prodaje, prisvajanja ili zamjene podvodne kulturne baštine,

svjesna mogućnosti suvremene tehnologije koja olakšava otkrivanje i pristup podvodnoj kulturnoj baštini,

vjerujući da je suradnja među državama, međunarodnim organizacijama, znanstvenim institucijama, stručnim udrugama, arheolozima, roniocima, drugim zainteresiranim stranama i širom javnošću nužna za zaštitu podvodne kulturne baštine,

smatrajući da mjerenje, iskopavanje i zaštita podvodne kulturne baštine zahtijeva dostupnost i primjenu posebnih znanstvenih metoda, te uporabu odgovarajućih tehnika i opreme kao i visoki stupanj stručne specijalizacije, što sve zajedno ukazuje na potrebu za jedinstvenim kriterijima rukovođenja,

uvidajući potrebu da kodificira i postupno razvija propise koji se odnose na zaštitu i ocuvanje kulturne baštine u skladu s međunarodnim pravom i praksom, uključujući Konvenciju UNESCO-a o sredstvima zabrane i sprječavanja nedopuštenog uvoza, izvoza i prijenosa vlasništva kulturnih dobara od 14. studenoga 1970., Konvenciju UNESCO-a o zaštiti svjetske kulturne i prirodne baštine od 16. listopada 1972., te Konvencije Ujedinjenih naroda o pravu mora od 10. prosinca 1982.,

predana poboljšanju učinkovitosti mjera na međunarodnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini za zaštitu in situ ili, ukoliko je to potrebno iz znanstvenih ili zaštitnih razloga, za oprezno izvlačenje podvodne kulturne baštine,

odlučivši na svojoj dvadeset devetoj sjednici da se ovo pitanje mora regulirati međunarodnom konvencijom,

donosi drugoga dana studenoga 2001. ovu Konvenciju.

Članak 1. - Definicije

U smislu ove Konvencije:

1. (a) "Podvodna kulturna baština" označava svaki trag ljudskog postojanja kulturnog, povijesnog ili arheološkog karaktera koji su se nalazili, djelomično ili potpuno pod vodom, povremeno ili stalno, barem 100 godina, poput:
 - (i) lokacija, građevina, zgrada, predmeta i ljudskih ostataka zajedno s njihovim arheobškim i prirodnim okruženjem;

- (ii) plovila, zrakoplova, drugih prijevoznih sredstava ili njihovih dijelova, njihovog tereta ili drugi sadržaj zajedno s njihovim arheološkim i prirodnim okruženjem; i
 - (iii) predmeta pretpovijesnog razdoblja.
 - (b) Cjevovodi i kablovi postavljeni na morsko dno ne smatraju se podvodnom kulturnom baštinom.
 - (c) Druge instalacije, osim kablova i cjevovoda, postavljene na morsko dno koje su u uporabi ne smatraju se podvodnom kulturnom baštinom.
2. (a) "Države stranke" znaci države koje su prihvatile obveze ove Konvencije i za koje je ova Konvencija na snazi.
- (b) Ova se Konvencija odnosi mutatis mutandis na područja iz članka 26., stavka 2, točke (b) koja su postale stranke ove Konvencije u skladu s uvjetima iz tog stavka i u toj se mjeri "države stranke" odnose na ta područja.
3. "UNESCO" znaci Organizaciju za obrazovanje, znanost i kulturu Ujedinjenih naroda.
4. "Glavni direktor" znaci glavnog direktora UNESCO-a.
5. "Zona" znaci dno mora i oceana i njihovo podzemlje izvan granica nacionalne jurisdikcije.
6. "Aktivnosti usmjerene na podvodnu kulturnu baštinu" znaci aktivnosti kojima je podvodna kulturna baština osnovni cilj, te koje mogu, izravno ili neizravno, fizički poremetiti ili drugacije oštetiti podvodnu kulturnu baštinu.
7. "Aktivnosti koje nehotice utjecu na podvodnu kulturnu baštinu" znaci aktivnosti koje, iako nemaju podvodnu kulturnu baštinu za svoj osnovni cilj ili jedan od ciljeva, mogu fizički poremetiti ili drugacije oštetiti podvodnu kulturnu baštinu.
8. "Državna plovila i zrakoplovi" znaci ratne brodove, te druga plovila i zrakoplove koji su u vlasništvu, kojima upravlja i koje koristi država, a koji su bili korišteni u doba potonuća samo u nekomercijalne svrhe države, koji su kao takvi identificirani te koji ispunjavaju uvjete definicije podvodne kulturne baštine.
9. "Pravila" znaci pravila koja se odnose na aktivnosti usmjerene na podvodnu kulturnu baštinu, u skladu s odredbama članka 33. ove Konvencije.

Clanak 2. – Ciljevi i opca nacela

1. Cilj je ove Konvencije osigurati i ojacati zaštitu podvodne kulturne baštine.
2. Države stranke suraduju u zaštiti podvodne kulturne baštine.
3. Države stranke rade na ocuvanju podvodne kulturne baštine u korist covjecanstva, u skladu s odredbama ove Konvencije.
4. Države stranke poduzimaju samostalno ili zajedno, prema potrebi, sve odgovarajuće mjere u skladu s ovom Konvencijom i medunarodnim pravom koje su potrebne za zaštitu podvodne kulturne baštine te u tu svrhu koriste sva moguca sredstva koja su im na raspolaganju, a u skladu sa svojim mogucnostima.
5. Ocuvanje podvodne kulturne baštine in situ smatra se prvom opcijom prije odobrenja ili pokretanja bilo kakvih aktivnosti usmjerenih na ovu baštinu.
6. Izvucena podvodna kulturna baština se pohranjuje, obraduje i s njom se postupa na nacin koji joj osigurava ocuvanje na duže razdoblje.
7. Podvodnu kulturnu baštinu ne smije se komercijalno iskorištavati.
8. U skladu s praksom države i medunarodnim pravom, ukljucujuci Konvenciju Ujedinjenih naroda o pravu mora, ova se Konvencija ne može tumaciti kao izmjena pravila medunarodnog prava i državne prakse koja se odnosi na suvereni imunitet, kao ni prava niti jedne države vezano za plovila i zrakoplove te države.
9. Države stranke osiguravaju da se prema ljudskim ostacima koji se nalaze u moru odnosi s odgovarajucim poštovanjem.
10. Potice se odgovoran, nenametljiv pristup u svrhu promatranja ili dokumentiranja in situ podvodne kulturne baštine kako bi se u javnosti razvila osviještenost, briga i zaštita baštine osim kada je takav pristup suprotan postupanju s njom i njenom zaštitom.
11. Nikakva aktivnost poduzeta temeljem ove Konvencije ne predstavlja osnovu za potraživanje, pobijanje ili osporavanje bilo kakvog prisvajanja prava na nacionalni suverenitet ili nadležnost.

Clanak 3. – Odnos ove Konvencije i Konvencije Ujedinjenih naroda o pravu mora

Ova Konvencija ne dovodi u pitanje prava, nadležnost i obveze država sukladno medunarodnom pravu, ukljucujuci Konvenciju Ujedinjenih naroda o pravu mora. Ova se Konvencija tumaci i primjenjuje u kontekstu i sukladno medunarodnom

pravu, uključujući Konvenciju Ujedinjenih naroda o pravu mora.

Članak 4. – Odnos sa propisima o spašavanju i propisima o pronalascima

Svaka aktivnost koja se odnosi na podvodnu kulturnu baštinu i na koju se ova Konvencija primjenjuje ne podliježe propisima o spašavanju niti propisima o pronalascima osim ako:

- (a) ju je ovlastilo nadležno tijelo, i
- (b) je potpuno u skladu s ovom Konvencijom, i
- (c) osigurava da svako izvlačenje podvodne kulturne baštine dobije maksimalnu zaštitu.

Članak 5. – Aktivnosti koje nehotice utječu na podvodnu kulturnu baštinu

Svaka država stranka koristi najprikladnija sredstva koja su joj na raspolaganju za sprječavanje ili ublažavanje svake negativne pojave koja može nastati kao posljedica aktivnosti u njejoj nadležnosti, a koja nehotice utječe na podvodnu kulturnu baštinu.

Članak 6. – Dvostrani, regionalni ili drugi višestrani sporazumi

1. Države stranka se potiče na sklapanje bilateralnih, regionalnih ili drugih multilateralnih sporazuma odnosno na razvoj postojećih sporazuma u svrhu ocuvanja podvodne kulturne baštine. Svi takvi sporazumi moraju biti u potpunosti usklađeni s odredbama ove Konvencije i ne umanjuju njen univerzalni karakter. Države mogu u takvim sporazumima usvojiti pravila i propise koji osiguravaju bolju zaštitu podvodne kulturne baštine od onih usvojenih u ovoj Konvenciji.
2. Stranke takvih bilateralnih, regionalnih ili drugih multilateralnih sporazuma mogu pozvati države za koje je vjerojatno da imaju vezu, osobito kulturnu, povijesnu ili arheološku, podvodnom kulturnom baštinom, da se pristupe takvim sporazumima.
3. Ova Konvencija ne mijenja prava i obveze država stranaka koji se odnose na zaštitu potonulih plovila, a koji proizlaze iz drugih bilateralnih, regionalnih ili drugih multilateralnih sporazuma sklopljenih prije njenog sklapanja, posebice onih koji su u skladu s ciljevima ove Konvencije.

Clanak 7. - Podvodna kulturna baština u unutarnjim vodama, arhipelaškim vodama i teritorijalnom moru

1. Države stranke, u ostvarivanju svoje suverenosti imaju isključivo pravo regulirati i odobravati aktivnosti usmjerene na podvodnu kulturnu baštinu u svojim unutarnjim vodama, arhipelaškim vodama i teritorijalnom moru.
2. Ne dovodeći u pitanje druge međunarodne sporazume i pravila međunarodnog prava koja se odnose na zaštitu podvodne kulturne baštine, države stranke traže da se pravila primjenjuju na aktivnosti usmjerene na podvodnu kulturnu baštinu u njihovim unutarnjim vodama, arhipelaškim vodama i teritorijalnom moru.
3. Unutar svojih arhipelaških voda i teritorijalnog mora, ostvarujući svoj suverenitet i poštujući opću praksu među državama, države stranke dužne su uzimajući u obzir suradnju o najboljem načinu zaštite državnih plovila i zrakoplova, obavijestiti državu stranku Konvencije čija je zastava na plovilu te, ukoliko je potrebno, i druge države za koje je vjerojatno da imaju vezu, osobito kulturnu, povijesnu ili arheološku, o otkricu takvog državnog plovila i zrakoplova čiji se identitet može utvrditi.

Clanak 8. - Podvodna kulturna baština u vanjskom pojasu

Ne dovodeći u pitanje, a nastavno na članke 9. i 10, te u skladu s člankom 303, stavkom 2. Konvencije Ujedinjenih naroda o pravu mora, države stranke mogu regulirati i odobriti aktivnosti usmjerene na podvodnu kulturnu baštinu unutar svog vanjskog pojasa. Pri tome moraju zahtijevati poštovanje pravila.

Clanak 9. – Izvještavanje i obavijesti u isključivom gospodarskom pojasu i epikontinentalnom pojasu

1. Sve države stranke odgovorne su za zaštitu podvodne kulturne baštine u isključivom gospodarskom pojasu i u epikontinentalnom pojasu u skladu s ovom Konvencijom.

Sukladno tome:

- (a) država stranka traži, kada njezin državljanin ili plovilo pod njenom zastavom otkrije ili namjerava pokrenuti aktivnosti usmjerene na podvodnu kulturnu baštinu koja se nalazi u njenom isključivom gospodarskom pojasu ili u njenom epikontinentalnom pojasu, da je taj državljanin ili kapetan plovila izvijesti o svom otkricu ili aktivnosti na njemu;
- (b) u isključivom gospodarskom pojasu ili u epikontinentalnom pojasu druge države stranke:

- (i) države stranke moraju zatražiti državljana ili zapovjednika plovila da izvijesti o tom otkricu ili aktivnosti njih ili drugu državu stranku;
 - (ii) alternativno, država stranka traži od državljana ili kapetana plovila da ju izvijesti o tom otkricu ili aktivnosti na njemu, te osigurava brz i učinkovit prijenos takvih izvješća svim drugim državama strankama.
2. Nakon polaganja svog instrumenta ratifikacije, prihvatanja, odobrenja ili pristupanja država stranka objavljuje način na koji se izvješća prenose u skladu sa stavkom 1., točka (b) ovog članka.
3. Država stranka izvještava glavnog direktora o otkricima ili aktivnostima za koja je primila izvješća prema stavku 1. ovog članka.
4. Glavni direktor mora odmah pružiti svim državama strankama sve informacije koje primi u skladu sa stavkom 3. ovog članka.
5. Svaka država stranka može objaviti državi stranci u cijem je isključivom gospodarskom pojasu ili u cijem se epikontinentalnom pojasu nalazi podvodna kulturna baština svoj interes da ju se konzultira o osiguranju učinkovite zaštite te podvodne kulturne baštine. Ta se izjava mora temeljiti na vezi koja se može dokazati, posebno kulturnoj, povijesnoj ili arheološkoj vezi s podvodnom kulturnom baštinom na koju se odnosi.

Članak 10. – Zaštita podvodne kulturne baštine u isključivom gospodarskom pojasu i u epikontinentalnom pojasu

1. Ne smiju se izdavati ovlaštenja za aktivnosti usmjerene na podvodnu kulturnu baštinu koja se nalazi u isključivom gospodarskom pojasu i u epikontinentalnom pojasu, osim u skladu s odredbama ovog članka.
2. Država stranka u cijem se isključivom gospodarskom pojasu ili epikontinentalnom pojasu nalazi podvodna kulturna baština ima pravo zabraniti ili dopustiti bilo kakvu aktivnost usmjerenu na tu baštinu kako bi spriječila uplitanje u svoja suverena prava ili nadležnost, kako je predviđeno međunarodnim pravom uključujući Konvenciju Ujedinjenih naroda o pravu mora.
3. U slučaju otkrica podvodne kulturne baštine ili ako se planira usmjeriti aktivnosti na podvodnu kulturnu baštinu u isključivom gospodarskom pojasu ili epikontinentalnom pragu države stranke, ta država stranka mora:
 - (a) konzultirati sve druge države stranke koje su iskazale interes prema članku 9., stavku 5., o najboljoj zaštiti podvodne kulturne baštine;

- (b) koordinirati te konzultacije kao “država koordinator”, osim ako izricito izjavi da to ne želi, u kojem slučaju države stranke koje su iskazale interes prema clanku 9., stavku 5., imenuju državu koordinatora.
4. Ne dovodeći u pitanje obvezu svih država stranaka da zaštite podvodnu kulturnu baštinu svim provedivim mjerama poduzetim u skladu s međunarodnim pravom kako bi spriječile neposrednu opasnost podvodnoj kulturnoj baštini, uključujući pljacku, država koordinator može poduzeti sve provedive mjere i/ili izdati potrebne dozvole u skladu s Konvencijom, a ako je potrebno prije konzultacija, u svrhu sprječavanja neposredne opasnosti podvodnoj kulturnoj baštini, bilo ljudskim djelovanjem ili zbog drugog uzroka, uključujući pljacku. Pri poduzimanju tih mjera može se zatražiti pomoć drugih država stranaka.
 5. Država koordinator:
 - (a) primjenjuje mjere zaštite koje su dogovorile države konzultanti i koje uključuju državu koordinatora, osim ako države konzultanti, koje uključuju državu koordinatora ne pristanu da druga država stranka primijeni te mjere;
 - (b) izdaje sve potrebne ovlasti za takve dogovorene mjere u skladu s pravilima, osim ako države konzultanti koje uključuju državu koordinatora ne pristanu da druga država stranka izda te dozvole;
 - (c) može provesti sva potrebna preliminarna istraživanja na podvodnoj kulturnoj baštini i izdaje sve potrebne ovlasti vezane za to, te odmah obavještava glavnog direktora o rezultatima, koji odmah zatim omogućava pristup tim informacijama drugim državama strankama.
 6. U koordinaciji konzultacija, poduzimanja mjera, provođenja preliminarnih istraživanja i/ili izdavanja dozvola u skladu s ovim clankom, država koordinator djeluje u ime država stranaka u cjelini, a ne u svom vlastitom interesu. Niti jedan takav postupak ne predstavlja sam po sebi osnovu posebnih prava ili ovlasti koja nisu obuhvaćena međunarodnim pravom, uključujući Konvenciju Ujedinjenih naroda o pravu mora.
 7. Prema odredbama stavaka 2. i 4. ovog clanka, nikakva se aktivnost usmjerena na plovila i zrakoplove država ne provodi bez pristanka države čija se zastava na njima nalazi te bez suradnje države koordinatora.

Clanak 11. - Izvještavanje i obavijesti u Zoni

1. Države stranke odgovorne su za zaštitu podvodne kulturne baštine u Zoni, u skladu s ovom Konvencijom i clankom 149. Konvencije Ujedinjenih naroda o pravu mora. Prema tome, kada nacionalno ili plovilo pod zastavom države stranke otkrije ili namjerava pokrenuti aktivnosti

usmjerene na podvodnu kulturnu baštinu koja se nalazi u Zoni, ta država članica traži od svog državljanina ili zapovjednika plovila izvješće o tom otkricu ili aktivnosti na njemu.

2. Države stranke izvještavaju Glavnog direktora i Glavnog tajnika Međunarodnih vlasti za morsko dno o takvim otkricima ili aktivnostima za koje su primile izvješće.
3. Glavni direktor odmah pruža pristup takvim informacijama koje primi od država stranaka svim ostalim državama strankama.
4. Svaka država stranka može Glavnom direktoru objaviti svoj interes za sudjelovanjem u konzultacijama o osiguranju učinkovite zaštite takve podvodne kulturne baštine. Ta se izjava mora temeljiti na dokazanoj vezi s doticnom podvodnom kulturnom baštinom, i pri tome posebna pozornost posvetiti povlaštenim pravima država kulturnog, povijesnog ili arheološkog porijekla.

Članak 12. – Zaštita podvodne kulturne baštine u Zoni

1. Ne smiju se izdavati dozvole za aktivnosti usmjerene na podvodnu kulturnu baštinu koja se nalazi u području, osim u skladu s odredbama ovog članka.
2. Glavni direktor poziva sve države stranke koje su iskazale interes, u skladu s člankom 11, stavkom 4, na sudjelovanje u konzultacijama o tome kako najbolje zaštititi podvodnu kulturnu baštinu, te na imenovanje jedne države stranke za koordinaciju tih konzultacija u svojstvu "države koordinatora". Glavni direktor također poziva Međunarodne vlasti za morsko dno na sudjelovanje u tim konzultacijama.
3. Sve države stranke mogu poduzeti sve provedive mjere u skladu s ovom Konvencijom, ako je potrebno prije konzultacija, u svrhu sprecavanja neposredne opasnosti podvodnoj kulturnoj baštini izazvane ljudskim djelovanjem ili drugim uzrokom, uključujući pljacku.
4. Država koordinator mora:
 - (a) primijeniti mjere zaštite koje su dogovorile države konzultanti koje uključuju državu koordinatora, osim ako države konzultanti, koje uključuju državu koordinatora ne pristanu da druga država stranka primjeni te mjere; i
 - (b) izdati sve potrebne ovlasti za takve dogovorene mjere, u skladu s ovom Konvencijom, osim ako države konzultanti koje uključuju državu koordinatora ne pristanu da druga država stranka izda te dozvole.

5. Država koordinator može provesti sva potrebna preliminarna istraživanja na podvodnoj kulturnoj baštini i izdaje sve potrebne dozvole u tu svrhu, te odmah obavještava Glavnog direktora o rezultatima, koji zatim odmah omogućava pristup tim informacijama drugim državama strankama.
6. U koordinaciji konzultacija, poduzimanja mjera, provođenju preliminarnih istraživanja i/ili izdavanja dozvola u skladu s ovim člankom, država koordinator djeluje na dobrobit cijelog covjecanstva u ime svih država stranaka. Posebna se pažnja mora posvetiti povlaštenim pravima država kulturnog, povijesnog ili arheološkog porijekla vezano za doticnu podvodnu kulturnu baštinu.
7. Niti jedna država stranka ne može poduzeti ili odobriti aktivnosti usmjerene na plovila i zrakoplove država u Zoni bez pristanka države čija se zastava nalazi na njima.

Članak 13. – Suvereni imunitet

Ratno brodovlje i druga državna plovila ili vojni zrakoplovi sa suverenim imunitetom koji se koriste u nekomercijalne svrhe, tijekom redovnih operacija i koji nisu uključeni u aktivnosti usmjerene na podvodnu kulturnu baštinu, nisu obavezni izvijestiti o otkricu podvodne kulturne baštine prema člancima 9., 10., 11. i 12. ove Konvencije. Države stranke, međutim moraju osigurati donošenjem odgovarajućih mjera, koje ne ometaju rad niti radnu sposobnost njihovog ratnog brodovlja ili drugih državnih plovila kao ni vojnih zrakoplova sa suverenim imunitetom koji se koriste u nekomercijalne svrhe, da se oni pridržavaju u razumnoj i izvedivoj mjeri članka 9., 10., 11. i 12. ove Konvencije.

Članak 14. – Kontrola ulaska u državno područje, trgovanje i posjedovanje

Države stranke poduzimaju mjere za sprecavanje ulaska u njihovo državno područje, trgovanje sa i posjedovanje podvodne kulturne baštine nedopušteno izvezene i/ili izvadene, kada je takvo izvlacenje u suprotnosti s ovom Konvencijom.

Članak 15. – Nekorištenje područja u nadležnosti država potpisnica

Države stranke poduzimaju mjere za sprecavanje korištenja njenog državnog područja, uključujući njene pomorske luke kao i umjetne otoke, instalacije i gradevine u njihovoj isključivoj nadležnosti ili kontroli, kako bi spriječile bilo kakvu aktivnost usmjerenu na podvodnu kulturnu baštinu koja nije u skladu s ovom Konvencijom.

Clanak 16. – Mjere koje se odnose na državljane i plovila

Države stranke poduzimaju sve provedive mjere kako bi osigurale da njihovi državljani i plovila pod njihovom zastavom ne pokrenu bilo kakvu aktivnost usmjerenu na podvodnu kulturnu baštinu na način koji nije u skladu s ovom Konvencijom.

Clanak 17. – Sankcije

1. Svaka država stranka uvodi sankcije za povredu mjera koje je poduzela u primjeni ove Konvencije.
2. Težina sankcija koje se primjenjuju zbog povrede tih mjera je odgovarajuća, kako bi one bile učinkovite u osiguranju pridržavanja ove Konvencije, te kako bi suzbila povrede bez obzira gdje se događaju i oduzela prekršiteljima koristi nastale njihovim protuzakornim aktivnostima.
3. Države stranke suraduju u osiguranju primjene sankcija koje se uvode ovim člankom.

Clanak 18. - Zapljenjena i raspolaganje podvodnom kulturnom baštinom

1. Svaka država stranka poduzima mjere u svrhu zapljene podvodne kulturne baštine na svom državnom području koja je izvadena na način suprotan odredbama ove Konvencije.
2. Svaka država stranka bilježi, štiti i poduzima sve razumne mjere kako bi stabilizirala doticnu podvodnu kulturnu baštinu, zaplijenjenu prema ovoj Konvenciji.
3. Svaka država stranka obavještava glavnog direktora i svaku drugu državu s dokazanom vezom, posebno kulturnom, povijesnom ili arheološkom vezom s doticnom podvodnom kulturnom baštinom, o svakoj zapljenoj podvodne kulturne baštine koju je provela prema ovoj Konvenciji.
4. Država stranka koja je zaplijenila podvodnu kulturnu baštinu mora osigurati da raspolaganje njome bude u interesu javnosti, uzimajući u obzir potrebu za očuvanjem i istraživanjem; potrebu ponovnog skupljanja raštrkane zbirke; potrebu javnog pristupa, izlaganja i obrazovanja; te interese svih država s dokazanom vezom, posebno kulturnom, povijesnom ili arheološkom vezom s doticnom podvodnom kulturnom baštinom.

Clanak 19. – Suradnja i dijeljenje informacija

1. Države stranke suraduju i pomažu jedna drugoj u zaštiti i postupanju s

podvodnom kulturnom baštinom prema ovoj Konvenciji, uključujući, ukoliko je moguće suradnju u istraživanju, iskapanju, dokumentiranju, očuvanju, ispitivanju i izlaganju te baštine.

2. U mjeri koja je u skladu s ciljevima ove Konvencije, svaka država stranka pristaje dijeliti informacije s drugim državama strankama vezano za podvodnu kulturnu baštinu, uključujući otkrivenje baštine, lokaciju baštine, baštinu iskopanu ili izvadenu suprotno ovoj Konvenciji ili ako je na drugi način povrijeđeno međunarodno pravo, odgovarajući znanstvenu metodologiju i tehnologiju, te pravni opis događaja vezano za tu baštinu.
3. Informacije koje dijele države stranke među sobom ili koje države stranke dijele s UNESCO-m vezano za otkrivenje ili lokaciju podvodne kulturne baštine smatraju se, u mjeri koja je u skladu s nacionalnim zakonodavstvom, povjerljivim i rezerviranim za nadležna tijela država stranaka dok god postoji opasnost da objavljivanje tih informacija može ugroziti ili na drugi način izložiti riziku očuvanje takve podvodne kulturne baštine.
4. Svaka država stranka poduzima sve provedive mjere kako bi distribuirala informacije, uključujući kada je to moguće, putem odgovarajućih međunarodnih baza podataka o podvodnoj kulturnoj baštini iskopanoj ili izvadenoj u suprotnosti s ovom Konvencijom ili ako je na drugi način povrijeđeno međunarodno pravo.

Članak 20. – Osviještenost javnosti

Svaka država stranka poduzima sve provedive mjere kako bi ojačala osviještenost javnosti glede vrijednosti i značaja podvodne kulturne baštine kao i važnosti njene zaštite u skladu s ovom Konvencijom.

Članak 21. - Obuka u podvodnoj arheologiji

Države stranke suraduju u pružanju obuke u podvodnoj arheologiji, vezano za tehnike očuvanja podvodne kulturne baštine i prema dogovorenim uvjetima u prijenosu tehnologije vezane za podvodnu kulturnu baštinu.

Članak 22. – Nadležna tijela

1. Kako bi se osigurala pravilna primjena ove Konvencije, države stranke formiraju nadležna tijela ili proširuju postojeća kada je to primjereno s ciljem osiguranja utvrđivanja, održavanja i ažuriranja inventara podvodne kulturne baštine, učinkovite zaštite, očuvanja, izlaganja i postupanja s podvodnom kulturnom baštinom, kao i istraživanja i obrazovanja.
2. Države stranke obavještavaju Glavnog direktora o imenima i adresama

svojih tijela nadležnih za podvodnu kulturnu baštinu.

Članak 23. – Sjednice država stranaka

1. Glavni direktor saziva sjednice država stranaka unutar godine dana od kada ova Konvencija stupa na snagu, a nakon toga barem jednom svake dvije godine. Na zahtjev većine država stranaka, Glavni direktor saziva izvanrednu sjednicu država stranaka.
2. Na sjednici država stranaka odlučuje se o njenim funkcijama i odgovornostima.
3. Na sjednici država stranaka donosi se pravilnik.
4. Na sjednici država stranaka može se utemeljiti znanstveno i tehničko savjetodavno tijelo čiji su članovi znanstvenici koje imenuju države stranke, uzimajući u obzir princip pravedne zemljopisne raspodjele i poželjne ravnoteže spolova.
5. Znanstveno i tehničko savjetodavno tijelo pomaže na odgovarajući način sjednici država stranaka u pitanjima znanstvene ili tehničke prirode vezano za primjenu pravila.

Članak 24. – Tajništvo ove Konvencije

1. Glavni direktor je odgovoran za rad Tajništva u smislu ove Konvencije.
2. Dužnosti tajništva uključuju:
 - (a) organiziranje sjednica država stranaka u skladu s člankom 23., stavkom 1.; i
 - (b) pomaganje državama strankama u primjeni odluka sa sjednica država stranaka.

Članak 25. – Mirno rješavanje sporova

1. Svaki spor između dvije ili više država stranaka vezano za tumačenje ili primjenu ove Konvencije podliježe pregovorima u dobroj vjeri ili drugom načinu mirnog rješenja koji same izaberu.
2. Ukoliko se takvim pregovorima spor ne riješi u razumnom roku, može ga se predati UNESCO-u na posredovanje uz suglasnost doticnih država stranaka.

3. Ukoliko se posredovanje ne poduzme ili se spor posredovanjem ne riješi, odredbe kojima se regulira rješavanje sporova iz Dijela XV Konvencije Ujedinjenih naroda o pravu mora primjenjuju se mutatis mutandis na svaki spor između država stranaka ove Konvencije koji se odnosi na njeno tumačenje ili primjenu, bez obzira da li su one ujedno i stranke Konvencije Ujedinjenih naroda o pravu mora.
4. Svaki postupak koji odabere država stranka ove Konvencije i Konvencije Ujedinjenih naroda o pravu mora, sukladno članku 287. ove potonje primjenjuje se na rješavanje sporova iz ovog članka, osim ako država stranaka, u postupku ratifikacije, prihvata, odobrenja ili pristupa ovoj Konvenciji, ili nakon toga, odabere drugi postupak prema članku 287. u svrhu rješavanja sporova koji proizlaze iz ove Konvencije.
5. Država stranka ove Konvencije koja nije stranka Konvencije Ujedinjenih naroda o pravu mora u postupku ratifikacije, prihvata, odobrenja ili pristupa ovoj Konvenciji, ili naknadno može odabrati, pisanom izjavom jedan ili više načina navedenih u članku 287., stavku 1. Konvencije Ujedinjenih naroda o pravu mora u svrhu rješavanja sporova iz ovog članka. Članak 287. primjenjuje se na takvu izjavu, kao i na svaki spor u kojem sudjeluje ta država, koji nije obuhvaćen izjavom na snazi. U svrhu mirenja i arbitraže, u skladu s dodacima V. i VII. Konvencije Ujedinjenih naroda o pravu mora, takva država ima pravo imenovati miritelje i arbitre koje se dodaje spisku navedenom u Dodatku V, članku 2. i Dodatku VII, članku 2. u svrhu rješavanja sporova koji proizlaze iz ove Konvencije.

Članak 26. - Ratifikacija, prihvata, odobrenje ili pristup

1. Ova Konvencija podliježe ratifikaciji, prihvatu ili odobrenju država članica UNESCO – a.
2. Ovoj Konvenciji mogu pristupiti:
 - (a) države koje nisu članice UNESCO-a, ali su članice Ujedinjenih naroda ili specijalizirane agencije u sklopu sustava Ujedinjenih naroda ili Međunarodne agencije za atomsku energiju, kao i države stranke Statuta međunarodnog suda, te sve druge države koje Opća konferencija UNESCO-a pozove na pristupanje ovoj Konvenciji;
 - (b) državno područje s punom unutarnjom samoupravom koje kao takve priznaju Ujedinjeni narodi, ali koji nisu stekli punu neovisnost u skladu s rezolucijom 1514 (XV) Opće skupštine, a koji su nadležni za pitanja iz ove Konvencije, uključujući nadležnost za sklapanje ugovora glede ovih pitanja.
3. Isprave o ratifikaciji, prihvatu, odobrenju ili pristupu polažu se kod Glavnog direktora.

Clanak 27. – Stupanje na snagu

Ova Konvencija stupa na snagu tri mjeseca od dana polaganja dvadesetog instrumenta iz clanka 26., ali iskljucivo za dvadeset zemalja ili drzavnog podrucja koji su na taj nacin položili svoje instrumente. Za sve ostale države ili državna podrucja ona stupa na snagu tri mjeseca od dana kada ta država ili državno podrucje položi svoj instrument.

Clanak 28. – Izjava o unutarnjim vodama

U postupku ratifikacije, prihvata, odobrenja ili pristupa ovoj Konvenciji, ili naknadno, svaka država ili državno podrucje može izjaviti da se pravila primjenjuju na unutarnje vode koje nemaju obilježje mora.

Clanak 29. – Opseg zemljopisnih ogranicenja

U postupku ratifikacije, prihvata, odobrenja ili pristupa ovoj Konvenciji, država ili državno podrucje može dati izjavu polagatelju da se ova Konvencija ne primjenjuje na određene dijelove njenog državnog podrucja, unutarnje vode, vode arhipelaga ili teritorijalno more te pri tome mora navesti razloge te izjave. Ta država mora, u mjeri u kojoj je to moguće i u najkracem roku, razviti uvjete pod kojima će se ova Konvencija primjenjivati na podrucja naznacena u izjavi te će u tu svrhu, također povuci svoju izjavu djelomicno ili u cijelosti cim se to postigne.

Clanak 30. – Rezerve

Iznimno od clanak 29. nije moguće staviti rezervu na ovu Konvenciju.

Clanak 31. – Izmjene i dopune

1. Država stranka može, u pisanom obliku na adresu Glavnog direktora, predložiti izmjene i dopune ovoj Konvenciji. Glavni direktor prosljeđuje taj prijedlog svim državama strankama. Ako u roku od šest mjeseci od dana slanja prijedloga, najmanje pola država stranaka odgovori potvrdno na prijedlog, Glavni direktor iznosi taj prijedlog na slijedecem skupu država stranaka na razgovor i moguće usvajanje.
2. Izmjene i dopune donose se dvotrecinskom vecinom nazocnih država stranaka koje imaju pravo glasa..
3. Nakon donošenja izmjena i dopuna ove Konvencije, države stranke ih moraju ratificirati, prihvatiti, odobriti ili im pristupiti.
4. Izmjene i dopune stupaju na snagu iskljucivo za države stranke koje su ih

ratificirale, prihvatile, odobrile ili im pristupile tri mjeseca nakon što dvije trećine država stranaka položi instrumente iz stavka 3. ovog članka. Nakon toga, za svaku državu ili državni teritorij koji ih ratificira, prihvati, odobri ili im pristupi, izmjene i dopune stupaju na snagu tri mjeseca nakon što ta potpisnica položi svoj instrument ratifikacije, prihvata, odobrenja ili pristupa.

5. Država ili teritorij koji postane stranka ove Konvencije nakon stupanja na snagu izmjena i dopuna, u skladu sa stavkom 4. ovog članka, a ukoliko ta država ili državno područje ne iskaže drugaciju namjeru, smatra se:
 - (a) stranka ove izmijenjene i dopunjene Konvencije ; i
 - (b) strankom neizmijenjene i nedopunjene Konvencije, za države stranke za koje izmjene i dopune nisu obvezujuće.

Članak 32. - Otkaz

1. Država stranka može, u pisanoj obavijesti na adresu Glavnog direktora otkazati ovu Konvenciju.
2. Otkazivanje stupa na snagu dvanaest mjeseci od dana primitka obavijesti, osim ako se u obavijesti ne navodi kasniji datum.
3. Ni na koji način otkazivanje nema utjecaja na dužnost država stranka na ispunjenje dužnosti iz ove Konvencije, na koje se obvezuju međunarodnim pravom neovisno o ovoj Konvenciji.

Članak 33. – Pravila

Pravila iz Dodatka ove Konvencije čine njen sastavni dio, i osim ako izricito nije drugacije navedeno, pozivanje na Konvenciju uključuje i pozivanje na pravila.

Članak 34. - Registracija pri Ujedinjenim Narodima

U skladu s člankom 102. Povelje Ujedinjenih naroda, ova se Konvencija registrira pri Tajništvu Ujedinjenih naroda na zahtjev Glavnog direktora.

Članak 35. – Vjerodostojnost tekstova

Ova je Konvencija sastavljena na arapskom, kineskom, engleskom, francuskom, ruskom i španjolskom i svih šest tekstova jednako je vjerodostojno.

Dodatak

Pravila koja se odnose na aktivnosti usmjerene na podvodnu kulturnu baštinu

I. - Opća načela

Pravilo 1. Zaštita podvodne kulturne baštine in situ smatra se primarnom zadacom. Prema tome, aktivnosti usmjerene na podvodnu kulturnu baštinu ovlašćuje se na način koji je u skladu sa zaštitom te baštine, te poštujući ovu obvezu one mogu biti odobrene u svrhu pružanja značajnog doprinosa zaštiti, saznanjima ili unaprjedenju podvodne kulturne baštine.

Pravilo 2. Komercijalno iskorištavanje podvodne kulturne baštine u svrhu trgovine ili drugih oblika raspolaganja kao i njeno nepovratno raznošenje u potpunoj je suprotnosti sa zaštitom i pravilnim postupanjem s podvodnom kulturnom baštinom. Podvodna kulturna baština se ne može zamijenjivati, prodavati, kupovati niti njome trgovati kao komercijalnim proizvodima.

Ovo se pravilo ne može tumačiti kao sprecavanje:

- (a) pružanja stručnih arheoloških usluga ili nužnih usluga koje iz toga proizlaze čija je priroda i svrha potpuno u skladu s ovom Konvencijom, te koje podliježu prethodnom odobrenju nadležnih tijela;
- (b) polaganje podvodne kulturne baštine, izvadene tijekom istraživačkog projekta u skladu s ovom Konvencijom, ukoliko to polaganje ne dovodi u pitanje znanstveni i kulturni interes ili izvadeni materijal u cjelini i ne uzrokuje njegovo nepovratno raznošenje; ako je u skladu s odredbama pravila 33. i 34., te ako za to ima odobrenje nadležnih tijela.

Pravilo 3. Aktivnosti usmjerene na podvodnu kulturnu baštinu ne smiju imati negativnih učinaka na podvodnu kulturnu baštinu više nego što je nužno za postizanje cilja projekta.

Pravilo 4. Aktivnosti usmjerene na podvodnu kulturnu baštinu moraju dati prednost korištenju nedestruktivnih tehnika i metoda mjerenja pred vadenjem predmeta. Ukoliko je iskopavanje ili vadenje neophodno zbog znanstvenih istraživanja ili zbog maksimalne zaštite podvodne kulturne baštine, metode i tehnike koje se koriste moraju biti nedestruktivne koliko je najviše moguće te doprinositi ocuvanju ostataka.

Pravilo 5. Aktivnosti usmjerene na podvodnu kulturnu baštinu moraju

izbjegavati nepotrebno zadiranje u ljudske ostatke ili štovana mjesta.

- Pravilo 6.** Aktivnosti usmjerene na podvodnu kulturnu baštinu regulirane su striktnim propisima kako bi se osigurala pravilna zabilježba kulturnih, povijesnih i arheoloških informacija.
- Pravilo 7.** Javni pristup podvodnoj kulturnoj baštini in situ se potice, osim kada je takav pristup u suprotnosti s odgovarajućim postupanjem i zaštitom baštine.
- Pravilo 8.** Medunarodna suradnja u provođenju aktivnosti usmjerenih na podvodnu kulturnu baštinu potice se kako bi se unaprijedila učinkovita razmjena ili rad arheologa i drugih odgovarajućih stručnjaka.

II. - Nacrt projekta

- Pravilo 9.** Prije pokretanja bilo koje aktivnosti usmjerene na podvodnu kulturnu baštinu, mora se pripremiti nacrt projekta kojeg se podnosi nadležnim tijelima na odobrenje i odgovarajuće preispitivanje na istom stupnju stručnosti.
- Pravilo 10.** Nacrt projekta uključuje:
- (a) ocjenu prethodnih ili preliminarnih istraživanja;
 - (b) prikaz i ciljeve projekta;
 - (c) metodologiju koja se upotrebljava, te tehniku koja se koristi;
 - (d) predviđeno financiranje;
 - (e) predviđene rokove za završetak projekta;
 - (f) sastav skupine te kvalifikacije, odgovornosti i iskustvo svakog pojedinog člana skupine;
 - (g) planove analize nakon završetka rada na terenu i druge aktivnosti;
 - (h) program ocuvanja predmeta i lokacije kroz blisku suradnju s nadležnim tijelima;
 - (i) politiku postupanja i održavanja lokacije tijekom trajanja projekta;
 - (j) program dokumentiranja;

- (k) sigurnosnu politiku;
- (l) ekološku politiku;
- (m) dogovore o suradnji s muzejima i drugim institucijama, posebno znanstvenim institucijama,
- (n) pripremu izvješća;
- (o) polaganje arhiva, uključujući podvodnu kulturnu baštinu koja se odnosi;
- (p) program objavljivanja.

Pravilo 11. Aktivnosti usmjerene na podvodnu kulturnu baštinu provode se u skladu s nacrtom projekta kojeg je odobrilo nadležno tijelo.

Pravilo 12. Ukoliko dode do nepredviđenih otkrica ili do izmijenjenih okolnosti, nacrt projekta mora se preispitati, izmijeniti i dopuniti uz odobrenje nadležnih tijela.

Pravilo 13. U slučaju hitnosti ili slučajnih otkrica, aktivnosti usmjerene na podvodnu kulturnu baštinu, uključujući mjere ocuvanja ili kratkotrajne aktivnosti, posebno stabilizacije lokacije mogu biti ovlaštene bez nacrta projekta kako bi se zaštitila podvodna kulturna baština.

III. - Pripremni poslovi

Pravilo 14. Pripremni poslovi iz pravila 10., točka (a) uključuju procjenu koja ocjenjuje značaj i osjetljivost podvodne kulturne baštine i njenog prirodnog okruženja na oštećenja od strane predloženog projekta, te potencijal za dobivanje podataka koji ispunjavaju ciljeve projekta.

Pravilo 15. Procjena također uključuje popratne studije povijesnih i arheoloških dokaza na raspolaganju, arheološke i ekološke karakteristike lokacije te bilo koje zadiranje u dugoročnu stabilnost podvodne kulturne baštine kao posljedicu tih aktivnosti.

IV. - Cilj projekta, metodologija i tehnike

Pravilo 16. Metodologija mora biti u skladu s ciljevima projekta, a tehnike koje se koriste moraju biti u najvećoj mogućoj mjeri neinvazivne.

V. - Financiranje

- Pravilo 17.** Osim u hitnim slučajevima zaštite podvodne kulturne baštine, mora se osigurati odgovarajuća financijska baza prije poduzimanja bilo koje aktivnosti koja je dovoljna za završetak svih stadija nacrta projekta, uključujući ocuvanje, dokumentiranje i stručnu obradu izvađenih predmeta kao i pripremu izvješća i distribuciju.
- Pravilo 18.** Nacrt projekta mora iskazati mogućnost financiranja projekta, poput osiguranja obveznica do njegova okončanja.
- Pravilo 19.** Nacrt projekta mora uključivati plan nepredviđenih okolnosti koji osigurava ocuvanje podvodne kulturne baštine i popratnu dokumentaciju u slučaju bilo kakvog prekida predviđenog financiranja.

VI. – Trajanje projekta – rokovi

- Pravilo 20.** Potrebno je postaviti odgovarajuće rokove kako bi se prije pokretanja aktivnosti usmjerenih na podvodnu kulturnu baštinu osigurao završetak svih stadija nacrta projekta, uključujući ocuvanje, dokumentiranje i stručnu obradu izvadene podvodne kulturne baštine, kao i priprema te distribucija izvješća.
- Pravilo 21.** Nacrt projekta mora uključivati plan nepredviđenih okolnosti koji osigurava ocuvanje podvodne kulturne baštine i prateću dokumentaciju u slučaju bilo kakvog prekida ili obustave projekta.

VII. – Stručnost i kvalifikacije

- Pravilo 22.** Aktivnosti usmjerene na podvodnu kulturnu baštinu poduzimaju se samo pod vodstvom i uz nadzor, te u stalnoj prisutnosti, kvalificiranog podvodnog arheologa s odgovarajućom znanstvenom stručnošću za doticni projekt.
- Pravilo 23.** Sve osobe koje rade na projektu moraju biti adekvatno kvalificirane te moraju pokazati odgovarajuću stručnost vezano za ulogu koju imaju u projektu.

VIII. – Postupanje s lokacijom i njeno ocuvanje

- Pravilo 24.** Program ocuvanja osigurava obradu arheoloških ostataka tijekom aktivnosti usmjerenih na podvodnu kulturnu baštinu, za vrijeme transporta i dugoročno. Ocuvanje se provodi u skladu sa suvremenim standardima struke.

Pravilo 25. Program postupanja s lokacijom osigurava zaštitu i postupanje s podvodnom kulturnom baštinom in situ, tijekom i nakon završetka rada na terenu. Program uključuje informiranje javnosti, razumni napor da se lokacija stabilizira, nadgledanje i zaštitu od zadiranja u nju.

IX. – Dokumentiranje

Pravilo 26. Program dokumentiranja obuhvata dokumentaciju koja uključuje izvještaje o razvoju aktivnosti usmjerenih na podvodnu kulturnu baštinu, u skladu sa suvremenim stručnim standardima arheološkog dokumentiranja.

Pravilo 27. Dokumentacija mora obvezno sadržavati sveobuhvatan zapisnik o lokaciji, uključujući porijeklo podvodne kulturne baštine micane ili uklonjene tijekom provođenja aktivnosti usmjerenih na podvodnu kulturnu baštinu, bilješke s terena, planove, crteže, presjeke i fotografije odnosno snimke pomoću drugih medija.

X. – Sigurnost

Pravilo 28. Potrebno je pripremiti odgovarajuću sigurnosnu politiku koja osigurava sigurnost i zdravlje ekipe koja radi na projektu, kao i trećih osoba te koja je potpuno u skladu sa svim zakonskim ili stručnim zahtjevima koji se na nju odnose.

XI. – Okoliš

Pravilo 29. Potrebno je pripremiti odgovarajuću ekološku politiku koja osigurava da se morsko dno, flora i fauna nepotrebno ne remete.

XII. – Izvještavanje

Pravilo 30. Potrebno je osigurati privremena i konačna izvješća u rokovima navedenim u nacrtu projekta, te ih položiti u odgovarajuće javne registre.

Pravilo 31. Izvješća uključuju:

- (a) opis ciljeva;
- (b) opis korištenih metoda i tehnika;

- (c) opis postignutih rezultata;
- (d) osnovnu graficku i fotografsku dokumentaciju svih stadija aktivnosti;
- (e) preporuke vezane za ocuvanje i strucnu obradu lokacije i svake podvodne kulturne baštine koju se odnosi; te
- (f) preporuke za buduće aktivnosti.

XIII – Strucna obrada arhive projekta

Pravilo 32. Organizacija strucne obrade arhive projekta dogovara se prije pocetka aktivnosti te se navodi u nacrtu projekta.

Pravilo 33. Arhiva projekta, ukljucujuci podvodnu kulturnu baštinu koja se odnosi, te presliku ukupne popratne dokumentacije, mora u najvećoj mogućoj mjeri biti kompletna i netaknuta kao zbirka i to na način koji omogućava profesionalan i javni pristup kao i strucnu obradu arhive. To se mora obaviti što je brže moguće i ni u kojem slučaju nakon isteka deset godina od završetka projekta, u onoj mjeri koja je u skladu s ocuvanjem podvodne kulturne baštine.

Pravilo 34. Arhiva projekta vodi se u skladu s međunarodnim strucnim standardima, te podliježe odobrenju nadležnih tijela.

XIV. - Distribucija

Pravilo 35. Projekti služe za obrazovanje javnosti i javno prikazivanje rezultata projekta prema potrebi.

Pravilo 36. Konacna sinteza projekta:

- (a) objavljuje se u najkracem mogucem roku, uzimajuci u obzir složenost projekta, te povjerljivu ili osjetljivu prirodu informacija; i
- (b) polaže se u odgovarajućem javnom registru.

Gore navedeni tekst izvorni je tekst Konvencije koju je usvojila Opća konferencija Organizacije za obrazovanje, znanost i kulturu Ujedinjenih naroda tijekom svoje trideset prve sjednice, održane u Parizu i proglašene okončanom trećeg dana mjeseca studenoga 2001.

U potvrdu toga, potpisuju se, šestog dana mjeseca studenoga 2001.

Predsjednik Opce konferencije

Glavni direktor

Ovjereni primjerak

Pariz,

Pravni savjetnik
Organizacija za obrazovanje, znanost i kulturu Ujedinjenih naroda

Sastavljeno u Parizu šestog dana mjeseca studenog 2001. u dva originalna primjerka, s potpisom predsjednika trideset treće sjednice Opće konferencije i glavnog direktora Organizacije za obrazovanje, znanost i kulturu Ujedinjenih naroda, koji se polažu se u arhivu Organizacije za obrazovanje, znanost i kulturu Ujedinjenih naroda i čije se ovjerene preslike dostavljaju svim državama i teritorijima navedenim u članku 26. kao i Ujedinjenim narodima.

CONVENTION ON THE PROTECTION OF THE UNDERWATER CULTURAL HERITAGE

The General Conference of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization, meeting in Paris from 15 October to 3 November 2001, at its 31st session,

Acknowledging the importance of underwater cultural heritage as an integral part of the cultural heritage of humanity and a particularly important element in the history of peoples, nations, and their relations with each other concerning their common heritage,

Realizing the importance of protecting and preserving the underwater cultural heritage and that responsibility therefor rests with all States,

Noting growing public interest in and public appreciation of underwater cultural heritage,

Convinced of the importance of research, information and education to the protection and preservation of underwater cultural heritage,

Convinced of the public's right to enjoy the educational and recreational benefits of responsible non-intrusive access to in situ underwater cultural heritage, and of the value of public education to contribute to awareness, appreciation and protection of that heritage,

Aware of the fact that underwater cultural heritage is threatened by unauthorized activities directed at it, and of the need for stronger measures to prevent such activities,

Conscious of the need to respond appropriately to the possible negative impact on underwater cultural heritage of legitimate activities that may incidentally affect it,

Deeply concerned by the increasing commercial exploitation of underwater cultural heritage, and in particular by certain activities aimed at the sale, acquisition or barter of underwater cultural heritage,

Aware of the availability of advanced technology that enhances discovery of and access to underwater cultural heritage,

Believing that cooperation among States, international organizations, scientific institutions, professional organizations, archaeologists, divers, other interested parties and the public at large is essential for the protection of underwater cultural heritage,

Considering that survey, excavation and protection of underwater cultural heritage necessitate the availability and application of special scientific methods and the use of suitable techniques and equipment as well as a high degree of professional specialization, all of which indicate a need for uniform governing criteria,

Realizing the need to codify and progressively develop rules relating to the protection and preservation of underwater cultural heritage in conformity with international law and practice, including the UNESCO Convention on the Means of Prohibiting and Preventing the Illicit Import, Export and Transfer of Ownership of Cultural Property of 14 November 1970, the UNESCO Convention for the Protection of the World Cultural and Natural Heritage of 16 November 1972 and the United Nations Convention on the Law of the Sea of 10 December 1982,

Committed to improving the effectiveness of measures at international, regional and national levels for the preservation in situ or, if necessary for scientific or protective purposes, the careful recovery of underwater cultural heritage,

Having decided at its twenty-ninth session that this question should be made the subject of an international convention,

Adopts this second day of November 2001 this Convention.

Article 1 – Definitions

For the purposes of this Convention:

1. (a) “Underwater cultural heritage” means all traces of human existence having a cultural, historical or archaeological character which have been partially or totally under water, periodically or continuously, for at least 100 years such as:
 - (i) sites, structures, buildings, artefacts and human remains, together with their archaeological and natural context;
 - (ii) vessels, aircraft, other vehicles or any part thereof, their cargo or other contents, together with their archaeological and natural context; and

- (iii) objects of prehistoric character.
 - (b) Pipelines and cables placed on the seabed shall not be considered as underwater cultural heritage.
 - (c) Installations other than pipelines and cables, placed on the seabed and still in use, shall not be considered as underwater cultural heritage.
- 2. (a) “States Parties” means States which have consented to be bound by this Convention and for which this Convention is in force.
 - (b) This Convention applies mutatis mutandis to those territories referred to in Article 26, paragraph 2(b), which become Parties to this Convention in accordance with the conditions set out in that paragraph, and to that extent “States Parties” refers to those territories.
- 3. “UNESCO” means the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization.
- 4. “Director-General” means the Director-General of UNESCO.
- 5. “Area” means the seabed and ocean floor and subsoil thereof, beyond the limits of national jurisdiction.
- 6. “Activities directed at underwater cultural heritage” means activities having underwater cultural heritage as their primary object and which may, directly or indirectly, physically disturb or otherwise damage underwater cultural heritage.
- 7. “Activities incidentally affecting underwater cultural heritage” means activities which, despite not having underwater cultural heritage as their primary object or one of their objects, may physically disturb or otherwise damage underwater cultural heritage.
- 8. “State vessels and aircraft” means warships, and other vessels or aircraft that were owned or operated by a State and used, at the time of sinking, only for government non-commercial purposes, that are identified as such and that meet the definition of underwater cultural heritage.
- 9. “Rules” means the Rules concerning activities directed at underwater cultural heritage, as referred to in Article 33 of this Convention.

Article 2 – Objectives and general principles

1. This Convention aims to ensure and strengthen the protection of underwater cultural heritage.
2. States Parties shall cooperate in the protection of underwater cultural

heritage.

3. States Parties shall preserve underwater cultural heritage for the benefit of humanity in conformity with the provisions of this Convention.

4. States Parties shall, individually or jointly as appropriate, take all appropriate measures in conformity with this Convention and with international law that are necessary to protect underwater cultural heritage, using for this purpose the best practicable means at their disposal and in accordance with their capabilities.

5. The preservation in situ of underwater cultural heritage shall be considered as the first option before allowing or engaging in any activities directed at this heritage.

6. Recovered underwater cultural heritage shall be deposited, conserved and managed in a manner that ensures its long-term preservation.

7. Underwater cultural heritage shall not be commercially exploited.

8. Consistent with State practice and international law, including the United Nations Convention on the Law of the Sea, nothing in this Convention shall be interpreted as modifying the rules of international law and State practice pertaining to sovereign immunities, nor any State's rights with respect to its State vessels and aircraft.

9. States Parties shall ensure that proper respect is given to all human remains located in maritime waters.

10. Responsible non-intrusive access to observe or document in situ underwater cultural heritage shall be encouraged to create public awareness, appreciation, and protection of the heritage except where such access is incompatible with its protection and management.

11. No act or activity undertaken on the basis of this Convention shall constitute grounds for claiming, contending or disputing any claim to national sovereignty or jurisdiction.

Article 3 – Relationship between this Convention and the United Nations Convention on the Law of the Sea

Nothing in this Convention shall prejudice the rights, jurisdiction and duties of States under international law, including the United Nations Convention on the Law of the Sea. This Convention shall be interpreted and applied in the context of and in a manner consistent with international law, including the United Nations Convention on the Law of the Sea.

Article 4 – Relationship to law of salvage and law of finds

Any activity relating to underwater cultural heritage to which this Convention applies shall not be subject to the law of salvage or law of finds, unless it:

- (a) is authorized by the competent authorities, and
- (b) is in full conformity with this Convention, and
- (c) ensures that any recovery of the underwater cultural heritage achieves its maximum protection.

Article 5 – Activities incidentally affecting underwater cultural heritage

Each State Party shall use the best practicable means at its disposal to prevent or mitigate any adverse effects that might arise from activities under its jurisdiction incidentally affecting underwater cultural heritage.

Article 6 – Bilateral, regional or other multilateral agreements

1. States Parties are encouraged to enter into bilateral, regional or other multilateral agreements or develop existing agreements, for the preservation of underwater cultural heritage. All such agreements shall be in full conformity with the provisions of this Convention and shall not dilute its universal character. States may, in such agreements, adopt rules and regulations which would ensure better protection of underwater cultural heritage than those adopted in this Convention.

2. The Parties to such bilateral, regional or other multilateral agreements may invite States with a verifiable link, especially a cultural, historical or archaeological link, to the underwater cultural heritage concerned to join such agreements.

3. This Convention shall not alter the rights and obligations of States Parties regarding the protection of sunken vessels, arising from other bilateral, regional or other multilateral agreements concluded before its adoption, and, in particular, those that are in conformity with the purposes of this Convention.

Article 7 – Underwater cultural heritage in internal waters, archipelagic waters and territorial sea

1. States Parties, in the exercise of their sovereignty, have the exclusive right to regulate and authorize activities directed at underwater cultural heritage in their internal waters, archipelagic waters and territorial sea.

2. Without prejudice to other international agreements and rules of international law regarding the protection of underwater cultural heritage, States Parties shall require that the Rules be applied to activities directed at

underwater cultural heritage in their internal waters, archipelagic waters and territorial sea.

3. Within their archipelagic waters and territorial sea, in the exercise of their sovereignty and in recognition of general practice among States, States Parties, with a view to cooperating on the best methods of protecting State vessels and aircraft, should inform the flag State Party to this Convention and, if applicable, other States with a verifiable link, especially a cultural, historical or archaeological link, with respect to the discovery of such identifiable State vessels and aircraft.

Article 8 – Underwater cultural heritage in the contiguous zone

Without prejudice to and in addition to Articles 9 and 10, and in accordance with Article 303, paragraph 2, of the United Nations Convention on the Law of the Sea, States Parties may regulate and authorize activities directed at underwater cultural heritage within their contiguous zone. In so doing, they shall require that the Rules be applied.

Article 9 – Reporting and notification in the exclusive economic zone and on the continental shelf

1. All States Parties have a responsibility to protect underwater cultural heritage in the exclusive economic zone and on the continental shelf in conformity with this Convention.

Accordingly:

- (a) a State Party shall require that when its national, or a vessel flying its flag, discovers or intends to engage in activities directed at underwater cultural heritage located in its exclusive economic zone or on its continental shelf, the national or the master of the vessel shall report such discovery or activity to it;
- (b) in the exclusive economic zone or on the continental shelf of another State Party:
 - (i) States Parties shall require the national or the master of the vessel to report such discovery or activity to them and to that other State Party;
 - (ii) alternatively, a State Party shall require the national or master of the vessel to report such discovery or activity to it and shall ensure the rapid and effective transmission of such reports to all other States Parties.

2. On depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, a State Party shall declare the manner in which reports will be transmitted under paragraph 1(b) of this Article.

3. A State Party shall notify the Director-General of discoveries or activities reported to it under paragraph 1 of this Article.

4. The Director-General shall promptly make available to all States Parties any information notified to him under paragraph 3 of this Article.

5. Any State Party may declare to the State Party in whose exclusive economic zone or on whose continental shelf the underwater cultural heritage is located its interest in being consulted on how to ensure the effective protection of that underwater cultural heritage. Such declaration shall be based on a verifiable link, especially a cultural, historical or archaeological link, to the underwater cultural heritage concerned.

Article 10 – Protection of underwater cultural heritage in the exclusive economic zone and on the continental shelf

1. No authorization shall be granted for an activity directed at underwater cultural heritage located in the exclusive economic zone or on the continental shelf except in conformity with the provisions of this Article.

2. A State Party in whose exclusive economic zone or on whose continental shelf underwater cultural heritage is located has the right to prohibit or authorize any activity directed at such heritage to prevent interference with its sovereign rights or jurisdiction as provided for by international law including the United Nations Convention on the Law of the Sea.

3. Where there is a discovery of underwater cultural heritage or it is intended that activity shall be directed at underwater cultural heritage in a State Party's exclusive economic zone or on its continental shelf, that State Party shall:

(a) consult all other States Parties which have declared an interest under Article 9, paragraph 5, on how best to protect the underwater cultural heritage;

(b) coordinate such consultations as "Coordinating State", unless it expressly declares that it does not wish to do so, in which case the States Parties which have declared an interest under Article 9, paragraph 5, shall appoint a Coordinating State.

4. Without prejudice to the duty of all States Parties to protect underwater cultural heritage by way of all practicable measures taken in accordance with international law to prevent immediate danger to the underwater cultural heritage, including looting, the Coordinating State may take all practicable measures, and/or issue any necessary authorizations in conformity with this Convention and, if necessary prior to consultations, to prevent any immediate danger to the underwater cultural heritage, whether arising from human activities or any other cause, including looting. In taking such

measures assistance may be requested from other States Parties.

5. The Coordinating State:

- (a) shall implement measures of protection which have been agreed by the consulting States, which include the Coordinating State, unless the consulting States, which include the Coordinating State, agree that another State Party shall implement those measures;
- (b) shall issue all necessary authorizations for such agreed measures in conformity with the Rules, unless the consulting States, which include the Coordinating State, agree that another State Party shall issue those authorizations;
- (c) may conduct any necessary preliminary research on the underwater cultural heritage and shall issue all necessary authorizations therefor, and shall promptly inform the Director-General of the results, who in turn will make such information promptly available to other States Parties.

6. In coordinating consultations, taking measures, conducting preliminary research and/or issuing authorizations pursuant to this Article, the Coordinating State shall act on behalf of the States Parties as a whole and not in its own interest. Any such action shall not in itself constitute a basis for the assertion of any preferential or jurisdictional rights not provided for in international law, including the United Nations Convention on the Law of the Sea.

7. Subject to the provisions of paragraphs 2 and 4 of this Article, no activity directed at State vessels and aircraft shall be conducted without the agreement of the flag State and the collaboration of the Coordinating State.

Article 11 – Reporting and notification in the Area

1. States Parties have a responsibility to protect underwater cultural heritage in the Area in conformity with this Convention and Article 149 of the United Nations Convention on the Law of the Sea. Accordingly when a national, or a vessel flying the flag of a State Party, discovers or intends to engage in activities directed at underwater cultural heritage located in the Area, that State Party shall require its national, or the master of the vessel, to report such discovery or activity to it.

2. States Parties shall notify the Director-General and the Secretary-General of the International Seabed Authority of such discoveries or activities reported to them.

3. The Director-General shall promptly make available to all States Parties any such information supplied by States Parties.

4. Any State Party may declare to the Director-General its interest in being consulted on how to ensure the effective protection of that underwater cultural heritage. Such declaration shall be based on a verifiable link to the underwater cultural heritage concerned, particular regard being paid to the preferential rights of States of cultural, historical or archaeological origin.

Article 12 – Protection of underwater cultural heritage in the Area

1. No authorization shall be granted for any activity directed at underwater cultural heritage located in the Area except in conformity with the provisions of this Article.

2. The Director-General shall invite all States Parties which have declared an interest under Article 11, paragraph 4, to consult on how best to protect the underwater cultural heritage, and to appoint a State Party to coordinate such consultations as the “Coordinating State”. The Director-General shall also invite the International Seabed Authority to participate in such consultations.

3. All States Parties may take all practicable measures in conformity with this Convention, if necessary prior to consultations, to prevent any immediate danger to the underwater cultural heritage, whether arising from human activity or any other cause including looting.

4. The Coordinating State shall:

(a) implement measures of protection which have been agreed by the consulting States, which include the Coordinating State, unless the consulting States, which include the Coordinating State, agree that another State Party shall implement those measures; and

(b) issue all necessary authorizations for such agreed measures, in conformity with this Convention, unless the consulting States, which include the Coordinating State, agree that another State Party shall issue those authorizations.

5. The Coordinating State may conduct any necessary preliminary research on the underwater cultural heritage and shall issue all necessary authorizations therefor, and shall promptly inform the Director-General of the results, who in turn shall make such information available to other States Parties.

6. In coordinating consultations, taking measures, conducting preliminary research, and/or issuing authorizations pursuant to this Article, the Coordinating State shall act for the benefit of humanity as a whole, on behalf of all States Parties. Particular regard shall be paid to the preferential rights of States of cultural, historical or archaeological origin in respect of the underwater cultural heritage concerned.

7. No State Party shall undertake or authorize activities directed at State vessels and aircraft in the Area without the consent of the flag State.

Article 13 – Sovereign immunity

Warships and other government ships or military aircraft with sovereign immunity, operated for non-commercial purposes, undertaking their normal mode of operations, and not engaged in activities directed at underwater cultural heritage, shall not be obliged to report discoveries of underwater cultural heritage under Articles 9, 10, 11 and 12 of this Convention. However States Parties shall ensure, by the adoption of appropriate measures not impairing the operations or operational capabilities of their warships or other government ships or military aircraft with sovereign immunity operated for non-commercial purposes, that they comply, as far as is reasonable and practicable, with Articles 9, 10, 11 and 12 of this Convention.

Article 14 – Control of entry into the territory, dealing and possession

States Parties shall take measures to prevent the entry into their territory, the dealing in, or the possession of, underwater cultural heritage illicitly exported and/or recovered, where recovery was contrary to this Convention.

Article 15 – Non-use of areas under the jurisdiction of States Parties

States Parties shall take measures to prohibit the use of their territory, including their maritime ports, as well as artificial islands, installations and structures under their exclusive jurisdiction or control, in support of any activity directed at underwater cultural heritage which is not in conformity with this Convention.

Article 16 – Measures relating to nationals and vessels

States Parties shall take all practicable measures to ensure that their nationals and vessels flying their flag do not engage in any activity directed at underwater cultural heritage in a manner not in conformity with this Convention.

Article 17 – Sanctions

1. Each State Party shall impose sanctions for violations of measures it has taken to implement this Convention.
2. Sanctions applicable in respect of violations shall be adequate in severity to be effective in securing compliance with this Convention and to discourage violations wherever they occur and shall deprive offenders of the benefit deriving from their illegal activities.
3. States Parties shall cooperate to ensure enforcement of sanctions

imposed under this Article.

Article 18 – Seizure and disposition of underwater cultural heritage

1. Each State Party shall take measures providing for the seizure of underwater cultural heritage in its territory that has been recovered in a manner not in conformity with this Convention.
2. Each State Party shall record, protect and take all reasonable measures to stabilize underwater cultural heritage seized under this Convention.
3. Each State Party shall notify the Director-General and any other State with a verifiable link, especially a cultural, historical or archaeological link, to the underwater cultural heritage concerned of any seizure of underwater cultural heritage that it has made under this Convention.
4. A State Party which has seized underwater cultural heritage shall ensure that its disposition be for the public benefit, taking into account the need for conservation and research; the need for reassembly of a dispersed collection; the need for public access, exhibition and education; and the interests of any State with a verifiable link, especially a cultural, historical or archaeological link, in respect of the underwater cultural heritage concerned.

Article 19 – Cooperation and information-sharing

1. States Parties shall cooperate and assist each other in the protection and management of underwater cultural heritage under this Convention, including, where practicable, collaborating in the investigation, excavation, documentation, conservation, study and presentation of such heritage.
2. To the extent compatible with the purposes of this Convention, each State Party undertakes to share information with other States Parties concerning underwater cultural heritage, including discovery of heritage, location of heritage, heritage excavated or recovered contrary to this Convention or otherwise in violation of international law, pertinent scientific methodology and technology, and legal developments relating to such heritage.
3. Information shared between States Parties, or between UNESCO and States Parties, regarding the discovery or location of underwater cultural heritage shall, to the extent compatible with their national legislation, be kept confidential and reserved to competent authorities of States Parties as long as the disclosure of such information might endanger or otherwise put at risk the preservation of such underwater cultural heritage.
4. Each State Party shall take all practicable measures to disseminate information, including where feasible through appropriate international databases, about underwater cultural heritage excavated or recovered contrary to this Convention or otherwise in violation of international law.

Article 20 – Public awareness

Each State Party shall take all practicable measures to raise public awareness regarding the value and significance of underwater cultural heritage and the importance of protecting it under this Convention.

Article 21 – Training in underwater archaeology

States Parties shall cooperate in the provision of training in underwater archaeology, in techniques for the conservation of underwater cultural heritage and, on agreed terms, in the transfer of technology relating to underwater cultural heritage.

Article 22 – Competent authorities

1. In order to ensure the proper implementation of this Convention, States Parties shall establish competent authorities or reinforce the existing ones where appropriate, with the aim of providing for the establishment, maintenance and updating of an inventory of underwater cultural heritage, the effective protection, conservation, presentation and management of underwater cultural heritage, as well as research and education.

2. States Parties shall communicate to the Director-General the names and addresses of their competent authorities relating to underwater cultural heritage.

Article 23 – Meetings of States Parties

1. The Director-General shall convene a Meeting of States Parties within one year of the entry into force of this Convention and thereafter at least once every two years. At the request of a majority of States Parties, the Director-General shall convene an Extraordinary Meeting of States Parties.

2. The Meeting of States Parties shall decide on its functions and responsibilities.

3. The Meeting of States Parties shall adopt its own Rules of Procedure.

4. The Meeting of States Parties may establish a Scientific and Technical Advisory Body composed of experts nominated by the States Parties with due regard to the principle of equitable geographical distribution and the desirability of a gender balance.

5. The Scientific and Technical Advisory Body shall appropriately assist the Meeting of States Parties in questions of a scientific or technical nature regarding the implementation of the Rules.

Article 24 – Secretariat for this Convention

1. The Director-General shall be responsible for the functions of the Secretariat for this Convention.
2. The duties of the Secretariat shall include:
 - (a) organizing Meetings of States Parties as provided for in Article 23, paragraph 1; and
 - (b) assisting States Parties in implementing the decisions of the Meetings of States Parties.

Article 25 – Peaceful settlement of disputes

1. Any dispute between two or more States Parties concerning the interpretation or application of this Convention shall be subject to negotiations in good faith or other peaceful means of settlement of their own choice.
2. If those negotiations do not settle the dispute within a reasonable period of time, it may be submitted to UNESCO for mediation, by agreement between the States Parties concerned.
3. If mediation is not undertaken or if there is no settlement by mediation, the provisions relating to the settlement of disputes set out in Part XV of the United Nations Convention on the Law of the Sea apply mutatis mutandis to any dispute between States Parties to this Convention concerning the interpretation or application of this Convention, whether or not they are also Parties to the United Nations Convention on the Law of the Sea.
4. Any procedure chosen by a State Party to this Convention and to the United Nations Convention on the Law of the Sea pursuant to Article 287 of the latter shall apply to the settlement of disputes under this Article, unless that State Party, when ratifying, accepting, approving or acceding to this Convention, or at any time thereafter, chooses another procedure pursuant to Article 287 for the purpose of the settlement of disputes arising out of this Convention.
5. A State Party to this Convention which is not a Party to the United Nations Convention on the Law of the Sea, when ratifying, accepting, approving or acceding to this Convention or at any time thereafter shall be free to choose, by means of a written declaration, one or more of the means set out in Article 287, paragraph 1, of the United Nations Convention on the Law of the Sea for the purpose of settlement of disputes under this Article. Article 287 shall apply to such a declaration, as well as to any dispute to which such State is party, which is not covered by a declaration in force. For the purpose of conciliation and arbitration, in accordance with Annexes V and VII of the United Nations Convention on the Law of the Sea, such State shall

be entitled to nominate conciliators and arbitrators to be included in the lists referred to in Annex V, Article 2, and Annex VII, Article 2, for the settlement of disputes arising out of this Convention.

Article 26 – Ratification, acceptance, approval or accession

1. This Convention shall be subject to ratification, acceptance or approval by Member States of UNESCO.
2. This Convention shall be subject to accession:
 - (a) by States that are not members of UNESCO but are members of the United Nations or of a specialized agency within the United Nations system or of the International Atomic Energy Agency, as well as by States Parties to the Statute of the International Court of Justice and any other State invited to accede to this Convention by the General Conference of UNESCO;
 - (b) by territories which enjoy full internal self-government, recognized as such by the United Nations, but have not attained full independence in accordance with General Assembly resolution 1514 (XV) and which have competence over the matters governed by this Convention, including the competence to enter into treaties in respect of those matters.
3. The instruments of ratification, acceptance, approval or accession shall be deposited with the Director-General.

Article 27 – Entry into force

This Convention shall enter into force three months after the date of the deposit of the twentieth instrument referred to in Article 26, but solely with respect to the twenty States or territories that have so deposited their instruments. It shall enter into force for each other State or territory three months after the date on which that State or territory has deposited its instrument.

Article 28 – Declaration as to inland waters

When ratifying, accepting, approving or acceding to this Convention or at any time thereafter, any State or territory may declare that the Rules shall apply to inland waters not of a maritime character.

Article 29 – Limitations to geographical scope

At the time of ratifying, accepting, approving or acceding to this Convention, a State or territory may make a declaration to the depositary that this Convention shall not be applicable to specific parts of its territory, internal

waters, archipelagic waters or territorial sea, and shall identify therein the reasons for such declaration. Such State shall, to the extent practicable and as quickly as possible, promote conditions under which this Convention will apply to the areas specified in its declaration, and to that end shall also withdraw its declaration in whole or in part as soon as that has been achieved.

Article 30 – Reservations

With the exception of Article 29, no reservations may be made to this Convention.

Article 31 – Amendments

1. A State Party may, by written communication addressed to the Director-General, propose amendments to this Convention. The Director-General shall circulate such communication to all States Parties. If, within six months from the date of the circulation of the communication, not less than one half of the States Parties reply favourably to the request, the Director-General shall present such proposal to the next Meeting of States Parties for discussion and possible adoption.

2. Amendments shall be adopted by a two-thirds majority of States Parties present and voting.

3. Once adopted, amendments to this Convention shall be subject to ratification, acceptance, approval or accession by the States Parties.

4. Amendments shall enter into force, but solely with respect to the States Parties that have ratified, accepted, approved or acceded to them, three months after the deposit of the instruments referred to in paragraph 3 of this Article by two thirds of the States Parties. Thereafter, for each State or territory that ratifies, accepts, approves or accedes to it, the amendment shall enter into force three months after the date of deposit by that Party of its instrument of ratification, acceptance, approval or accession.

5. A State or territory which becomes a Party to this Convention after the entry into force of amendments in conformity with paragraph 4 of this Article shall, failing an expression of different intention by that State or territory, be considered:

- (a) as a Party to this Convention as so amended; and
- (b) as a Party to the unamended Convention in relation to any State Party not bound by the amendment.

Article 32 – Denunciation

1. A State Party may, by written notification addressed to the Director-General, denounce this Convention.
2. The denunciation shall take effect twelve months after the date of receipt of the notification, unless the notification specifies a later date.
3. The denunciation shall not in any way affect the duty of any State Party to fulfil any obligation embodied in this Convention to which it would be subject under international law independently of this Convention.

Article 33 – The Rules

The Rules annexed to this Convention form an integral part of it and, unless expressly provided otherwise, a reference to this Convention includes a reference to the Rules.

Article 34 – Registration with the United Nations

In conformity with Article 102 of the Charter of the United Nations, this Convention shall be registered with the Secretariat of the United Nations at the request of the Director-General.

Article 35 – Authoritative texts

This Convention has been drawn up in Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish, the six texts being equally authoritative.

Annex

Rules concerning activities directed at underwater cultural heritage

I. General principles

Rule 1. The protection of underwater cultural heritage through in situ preservation shall be considered as the first option. Accordingly, activities directed at underwater cultural heritage shall be authorized in a manner consistent with the protection of that heritage, and subject to that requirement may be authorized for the purpose of making a significant contribution to protection or knowledge or enhancement of underwater cultural heritage.

Rule 2. The commercial exploitation of underwater cultural heritage for trade or speculation or its irretrievable dispersal is fundamentally incompatible with the protection and proper management of underwater cultural heritage. Underwater cultural heritage shall not be traded, sold, bought or bartered as commercial goods.

This Rule cannot be interpreted as preventing:

- (a) the provision of professional archaeological services or necessary services incidental thereto whose nature and purpose are in full conformity with this Convention and are subject to the authorization of the competent authorities;
- (b) the deposition of underwater cultural heritage, recovered in the course of a research project in conformity with this Convention, provided such deposition does not prejudice the scientific or cultural interest or integrity of the recovered material or result in its irretrievable dispersal; is in accordance with the provisions of Rules 33 and 34; and is subject to the authorization of the competent authorities.

Rule 3. Activities directed at underwater cultural heritage shall not adversely affect the underwater cultural heritage more than is necessary for the objectives of the project.

Rule 4. Activities directed at underwater cultural heritage must use non-destructive techniques and survey methods in preference to recovery of objects. If excavation or recovery is necessary for the purpose of scientific studies or for the ultimate protection of the underwater cultural heritage, the methods and techniques used must be as non-destructive as possible and contribute to the preservation of the remains.

Rule 5. Activities directed at underwater cultural heritage shall avoid the unnecessary disturbance of human remains or venerated sites.

Rule 6. Activities directed at underwater cultural heritage shall be strictly regulated to ensure proper recording of cultural, historical and archaeological information.

Rule 7. Public access to in situ underwater cultural heritage shall be promoted, except where such access is incompatible with protection and management.

Rule 8. International cooperation in the conduct of activities directed at underwater cultural heritage shall be encouraged in order to further the effective exchange or use of archaeologists and other relevant professionals.

II. Project design

Rule 9. Prior to any activity directed at underwater cultural heritage, a project design for the activity shall be developed and submitted to the competent authorities for authorization and appropriate peer review.

Rule 10. The project design shall include:

- (a) an evaluation of previous or preliminary studies;

- (b) the project statement and objectives;
- (c) the methodology to be used and the techniques to be employed;
- (d) the anticipated funding;
- (e) an expected timetable for completion of the project;
- (f) the composition of the team and the qualifications, responsibilities and experience of each team member;
- (g) plans for post-fieldwork analysis and other activities;
- (h) a conservation programme for artefacts and the site in close cooperation with the competent authorities;
- (i) a site management and maintenance policy for the whole duration of the project;
- (j) a documentation programme;
- (k) a safety policy;
- (l) an environmental policy;
- (m) arrangements for collaboration with museums and other institutions, in particular scientific institutions;
- (n) report preparation;
- (o) deposition of archives, including underwater cultural heritage removed; and
- (p) a programme for publication.

Rule 11. Activities directed at underwater cultural heritage shall be carried out in accordance with the project design approved by the competent authorities.

Rule 12. Where unexpected discoveries are made or circumstances change, the project design shall be reviewed and amended with the approval of the competent authorities.

Rule 13. In cases of urgency or chance discoveries, activities directed at the underwater cultural heritage, including conservation measures or activities for a period of short duration, in particular site stabilization, may be authorized in the absence of a project design in order to protect the underwater cultural heritage.

III. Preliminary work

Rule 14. The preliminary work referred to in Rule 10 (a) shall include an assessment that evaluates the significance and vulnerability of the

underwater cultural heritage and the surrounding natural environment to damage by the proposed project, and the potential to obtain data that would meet the project objectives.

Rule 15. The assessment shall also include background studies of available historical and archaeological evidence, the archaeological and environmental characteristics of the site, and the consequences of any potential intrusion for the long-term stability of the underwater cultural heritage affected by the activities.

IV. Project objective, methodology and techniques

Rule 16. The methodology shall comply with the project objectives, and the techniques employed shall be as non-intrusive as possible.

V. Funding

Rule 17. Except in cases of emergency to protect underwater cultural heritage, an adequate funding base shall be assured in advance of any activity, sufficient to complete all stages of the project design, including conservation, documentation and curation of recovered artefacts, and report preparation and dissemination.

Rule 18. The project design shall demonstrate an ability, such as by securing a bond, to fund the project through to completion.

Rule 19. The project design shall include a contingency plan that will ensure conservation of underwater cultural heritage and supporting documentation in the event of any interruption of anticipated funding.

VI. Project duration - timetable

Rule 20. An adequate timetable shall be developed to assure in advance of any activity directed at underwater cultural heritage the completion of all stages of the project design, including conservation, documentation and curation of recovered underwater cultural heritage, as well as report preparation and dissemination.

Rule 21. The project design shall include a contingency plan that will ensure conservation of underwater cultural heritage and supporting documentation in the event of any interruption or termination of the project.

VII. Competence and qualifications

Rule 22. Activities directed at underwater cultural heritage shall only be undertaken under the direction and control of, and in the regular presence of, a qualified underwater archaeologist with scientific competence appropriate to the project.

Rule 23. All persons on the project team shall be qualified and have

demonstrated competence appropriate to their roles in the project.

VIII. Conservation and site management

Rule 24. The conservation programme shall provide for the treatment of the archaeological remains during the activities directed at underwater cultural heritage, during transit and in the long term. Conservation shall be carried out in accordance with current professional standards.

Rule 25. The site management programme shall provide for the protection and management in situ of underwater cultural heritage, in the course of and upon termination of fieldwork. The programme shall include public information, reasonable provision for site stabilization, monitoring, and protection against interference.

IX. Documentation

Rule 26. The documentation programme shall set out thorough documentation including a progress report of activities directed at underwater cultural heritage, in accordance with current professional standards of archaeological documentation.

Rule 27. Documentation shall include, at a minimum, a comprehensive record of the site, including the provenance of underwater cultural heritage moved or removed in the course of the activities directed at underwater cultural heritage, field notes, plans, drawings, sections, and photographs or recording in other media.

X. Safety

Rule 28. A safety policy shall be prepared that is adequate to ensure the safety and health of the project team and third parties and that is in conformity with any applicable statutory and professional requirements.

XI. Environment

Rule 29. An environmental policy shall be prepared that is adequate to ensure that the seabed and marine life are not unduly disturbed.

XII. Reporting

Rule 30. Interim and final reports shall be made available according to the timetable set out in the project design, and deposited in relevant public records.

Rule 31. Reports shall include:

- (a) an account of the objectives;
- (b) an account of the methods and techniques employed;

- (c) an account of the results achieved;
- (d) basic graphic and photographic documentation on all phases of the activity;
- (e) recommendations concerning conservation and curation of the site and of any underwater cultural heritage removed; and
- (f) recommendations for future activities.

XIII. Curation of project archives

Rule 32. Arrangements for curation of the project archives shall be agreed to before any activity commences, and shall be set out in the project design.

Rule 33. The project archives, including any underwater cultural heritage removed and a copy of all supporting documentation shall, as far as possible, be kept together and intact as a collection in a manner that is available for professional and public access as well as for the curation of the archives. This should be done as rapidly as possible and in any case not later than ten years from the completion of the project, in so far as may be compatible with conservation of the underwater cultural heritage.

Rule 34. The project archives shall be managed according to international professional standards, and subject to the authorization of the competent authorities.

XIV. Dissemination

Rule 35. Projects shall provide for public education and popular presentation of the project results where appropriate.

Rule 36. A final synthesis of a project shall be:

- (a) made public as soon as possible, having regard to the complexity of the project and the confidential or sensitive nature of the information; and
- (b) deposited in relevant public records.

IN WITNESS WHEREOF we have appended our signatures this 6th day of November 2001.

EN FOI DE QUOI ont apposé leur signature, ce 6ème jour de novembre 2001.

EN FE DE LO CUAL estampan sus firmas, en este día 6 de noviembre de 2001.

? ?????????????? ???? ?????????? ?????????? ?????????? 6 ??????
2001 ?????.

????????? ?????????? a C d ?????????? ?????????? ?????????? ??????????

? ? , ? ? ? 2001? 11? 6? ? ? ? ? ? ? ? , ? ? ? ? ?

The President of the General Conference
Le Président de la Conférence générale
El Presidente de la Conferencia General
????????????????? ?????????????????? ??????????????????
?????????????
????????????? ?

? ? ? ?

The Director-General
Le Directeur général
El Director General
?????????????????

????? ???? ?

? ? ?

Clanak 3.

Za provedbu ovoga Zakona nadležno je Ministarstvo kulture.

Clanak 4.

Na dan stupanja na snagu ovoga Zakona, Konvencija iz clanka 1. ovoga Zakona nije na snazi za Republiku Hrvatsku, te ce se podaci o njezinom stupanju na snagu u odnosu na Republiku Hrvatsku, objaviti u skladu s odredbom clanka 30. stavka 3. Zakona o sklapanju i izvršavanju medunarodnih ugovora, nakon njezina stupanja na snagu.

Clanak 5.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u "Narodnim novinama".

OBRAZLOŽENJE

Clankom 1. Konacnog prijedloga zakona utvrđuje se da Hrvatski sabor potvrđuje Konvenciju o zaštiti podvodne kulturne baštine, sukladno clanku 139. stavku 1. Ustava Republike Hrvatske («Narodne novine», br. 41/01) i clanku 18. Zakona o sklapanju i izvršavanju medunarodnih ugovora («Narodne novine», br. 28/96), te se iskazuje konacni pristanak Republike Hrvatske da bude vezana Konvencijom.

Odredba clanka 2. Konacnog prijedloga zakona sadrži tekst Konvencije o zaštiti podvodne kulturne baštine u izvorniku na engleskom jeziku i u prijevodu na hrvatski jezik.

Clankom 3. Konacnog prijedloga zakona određuje se tijelo državne uprave nadležno za provedbu Zakona o potvrđivanju navedene Konvencije.

Clankom 4. Konacnog prijedloga zakona predvideno je da na dan stupanja na snagu Zakona, Konvencija iz clanka 1. ovog Zakona nije na snazi za Republiku Hrvatsku, te da ce se podatak o njezinom stupanju na snagu u odnosu na Republiku Hrvatsku objaviti naknadno, u skladu sa clankom 30. stavkom 3. Zakona o sklapanju i izvršavanju medunarodnih ugovora («Narodne novine», broj 56/90 i 8/98). Prema clanku 27. Konvencije, ona stupa na snagu u Republici Hrvatskoj tri mjeseca od dana pohranjivanja dvadesetog instrumenta ratifikacije, prihvatanja, odobrenja ili pristupa ali isključivo za dvadeset zemalja ili teritorija koji su na taj nacin pohranili svoje instrumente.

Clankom 5. uredeno je stupanje na snagu Zakona o potvrđivanju navedene Konvencije.